

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro
2010 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. V-55
(Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro
2012 m. gegužės 9 d. įsakymo Nr. V-769
redakcija)

LIETUVIŲ VALSTYBINĖS KALBOS PAGRINDINIO UGDYMO PASIEKIMŲ PATIKRINIMO PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvių kalbos (valstybinės) pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo programa (toliau vadinama – Programa) parengta vadovaujantis Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklos Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 (Žin., 2008, Nr. 99–3848).

2. Programos paskirtis – apibrėžti lietuvių kalbos (valstybinės) pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo tikslą, uždavinius, struktūrą, tikrinamus gebėjimus, turinį ir vertinimą.

3. Sudarant Programą vadovautasi šiomis nuostatomis:

3.1. Programa turi atitikti lietuvių kalbos (valstybinės) pagrindinio ugdymo bendrąją programą;

3.2. turi būti tikrinami visų kalbinės veiklos rūšių: klausymo, skaitymo, kalbėjimo ir rašymo gebėjimai;

3.3. patikrinimo turinio reikalavimai, struktūra, vertinimo kriterijai ir jų svarba turi būti žinomi iš anksto.

4. Programa skirta pasiekimų patikrinimo testo rengėjams, lietuvių kalbos (valstybinės) mokytojams, pagrindinio ugdymo programos baigiamosios klasės mokiniams, jų tėvams (globėjams) ir kt.

5. Programoje vartojamos sąvokos:

testas – tai standartizuotos formos užduočių sistema, kuria pagal Programos reikalavimus tikrinamas pagrindinio ugdymo programos baigiamosios klasės mokinių lietuvių kalbos mokėjimas;

testo sandas – tai pasiekimų patikrinimo dalis, kuria tikrinami atskiros kalbinės veiklos srities gebėjimai; aptariamam atveju skiriami skaitymo, klausymo, rašymo, kalbos vartojimo ir kalbėjimo sandai;

užduotis – tai testo sando dalis, kurią sudaro formuluotė (nurodymai, įpareigojimai atlikti konkrečius veiksmus) ir įvestis;

punktas – kiekvienas tikrinamas užduoties elementas, kuris vertinamas atskiru tašku ar taškais;

įvestis – pateikta medžiaga, kuria remdamasis mokinys turėtų sukurti tinkamą atsakymą.

II. PATIKRINIMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

6. Lietuvių kalbos (valstybinės) pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo tikslas – įvertinti mokinių lietuvių kalbos pasiekimus ir teikti informaciją apie pagrindinio ugdymo kokybę.

7. Pasiekimų patikrinimo uždaviniai:

7.1. įvertinti mokinių lietuvių kalbos ir literatūros bei sociokultūros žinias, supratimą ir gebėjimus, pasiektus įgyvendinant dalyko pagrindinio ugdymo bendrąją programą;

7.2. teikti mokiniams ir jų tėvams (globėjams) informaciją, reikalingą renkantis tolesnį dalyko mokymosi kursą ir mokyklą, apie mokinių lietuvių kalbos mokymosi pasiekimus;

7.3. teikti mokykloms informaciją, kuri reikalinga priimant mokinius į tolesnio mokymosi programas ir užtikrinant lygias mokinių galimybes;

7.4. teikti mokykloms ir savivaldybėms informaciją, kuri padėtų įsivertinti lietuvių kalbos mokymo(si) rezultatus;

7.5. teikti švietimo stebėsenai informaciją apie lietuvių kalbos mokymosi pagrindinio ugdymo pakopoje rezultatus.

III. TIKRINAMI GEBĖJIMAI

8. Lietuvių kalbos (valstybinės) pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimu siekiama įvertinti, kaip mokiniai geba:

- 8.1. suprasti skaitomus ir klausomus tekstus;
- 8.2. kurti tekstus žodžiu ir raštu komunikavimo tikslais;
- 8.3. taisyklingai vartoti gramatines formas ir konstrukcijas;
- 8.4. vartoti tinkamą žodyną;
- 8.5. taikyti lietuvių kalbos rašybos ir privalomosios skyrybos taisykles;
- 8.6. laikytis lietuvių kalbos tarties normų;
- 8.7. remtis sociokultūros ir kultūros (literatūros) žiniomis.

IV. PATIKRINIMO STRUKTŪRA

9. Patikrinimas vykdomas vadovaujantis Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-2558 (Žin., 2012, Nr. 3-90).

10. Patikrinimo testą sudaro dvi dalys: žodžiu ir raštu:

- 10.1. dalis žodžiu: kalbėjimo sandas;
- 10.2. dalis raštu: skaitomo teksto supratimo, klausomo teksto supratimo, rašymo ir kalbos vartojimo sandai.

11. Patikrinimo struktūra ir trukmė pateikiama 1 lentelėje.

1 lentelė. Patikrinimo struktūra ir trukmė

Patikrinimo dalys	Veiklos sritys	Trukmė
Dalis žodžiu	Pasirengimas	20 min.
	Kalbėjimas	10 min.
Dalis raštu	Skaitymas	50 min.
	Kalbos vartojimas	30 min.
	Rašymas	120 min.
	Pertrauka	15 min.
	Klausymas	20 min.

12. Patikrinimas vykdomas dvi dienas: vieną dieną atliekama dalis žodžiu, kitą dieną – dalis raštu.

13. Abi patikrinimo testo dalys – žodžiu ir raštu – yra privalomos.

14. Testu tikrinamų kalbinių gebėjimų proporcijos pateikiamos 2 lentelėje.

2 lentelė. Tikrinamų kalbinių gebėjimų svarba

Tikrinami kalbiniai gebėjimai	Kalbėjimas	Skaitymas	Klausymas	Rašymas	Kalbos vartojimas	
Svarba (%)	25	20	15	25	15	100

V. PATIKRINIMO TURINYS

15. Patikrinimo turinio pagrindas – Pagrindinio ugdymo lietuvių kalbos (valstybinės) bendroji programa. Patikrinimo turinys aptariamas Programos priede.

16. Patikrinimo turinyje įvardijami tikrinami gebėjimai ir išskirti minimalūs reikalavimai. Patikrinimo teste turi būti numatyta 30 procentų minimalius reikalavimus (žr. Programos priedo 1, 3, 5, 7, 9 lenteles) atitinkančių punktų.

VI. VERTINIMAS

17. Patikrinimo testo atliktis vertinama vadovaujantis vertinimo instrukcijomis (viena instrukcija patikrinimo daliai žodžiu, kita – daliai raštu).

18. Patikrinimo testo dalies žodžiu vertinimo instrukcija pateikiama prieš vykdant kalbėjimo sandą, patikrinimo dalies raštu vertinimo instrukcija pateikiama pabaigus vykdyti testo dalį raštu.

19. Kalbėjimo sando (25 proc. galimų testo taškų) atlikties vertinimo kriterijai ir jų svarba (proc.):

19.1. temos suvokimas ir atlikties tinkamumas (svarba – 30 proc.);

19.2. kuriamo teksto sklandumas, rišlumas (svarba – 20 proc.);

19.3. gramatikos ir žodyno taisyklingumas, stiliaus tinkamumas (svarba – 30 proc.);

19.4. tarties, intonacijos atitiktis bendrinės kalbos normoms (svarba – 20 proc.).

20. Patikrinimo testo dalies raštu: skaitymo, rašymo, klausymo, kalbos vartojimo sandų – atlikties vertinimo kriterijai ir jų svarba:

20.1. skaitymo sando (20 proc. galimų testo taškų) atliktis vertinama pagal šiuos kriterijus:

20.1.1. teksto(-ų) visumą apibendrinančių išvadų darymas: skaitomo teksto temos, tikslo, problemos, pagrindinės minties suvokimas;

20.1.2. detalių, teiginių, argumentų ir pavyzdžių, faktų ir nuomonių, požiūrių, priešasčių ir pasekmių skyrimas;

20.1.3. teksto tiesioginės ir perkeltinės prasmės, ironijos paaiškinimas;

20.1.4. tekste tiesiogiai ir netiesiogiai teigiamų vertybių atpažinimas ir paaiškinimas;

20.1.5. raiškos priemonių atpažinimas, nurodytų pavyzdžių radimas;

20.1.6. funkcinių stilių skyrimas;

20.1.7. ne vien žodinių, bet ir vizualių teksto prasmės kūrimo būdų supratimas;

20.1.8. elementarių literatūros teorijos ir istorijos žinių taikymas, suprantant grožinės literatūros kūrinius: jų siužetą, turinį, aiškiai ir potekste išreikštas vertybes; atskiriant pasakotoją ir autorių, personažą; nustatant kūrinių rūšis ir žanrus; atpažįstant meninės raiškos priemones.

20.2. rašymo sando (25 proc. galimų testo taškų) atliktis vertinama pagal šiuos kriterijus:

20.2.1. turinys (svarba – 35 proc.): užduoties, temos suvokimas, t. y. vertinama, ar tinkamai suprasta įvestis, ar įvestimi tikslingai ir pakankamai pasinaudota, ar pasiektas komunikacinis tikslas, pateiktas užduoties formuluotėje;

20.2.2. teksto struktūra (15 proc.);

20.2.3. stilius, žodynas (20 proc.);

20.2.4. kalbos normų laikymasis, rašybos ir skyrybos taisyklių taikymas (30 proc.).

20.3. klausymo sando (15 proc. galimų testo taškų) atliktis vertinama pagal šiuos kriterijus:

20.3.1. teksto paskirties, tikslo supratimas;

20.3.2. pagrindinės informacijos, esmės, pagrindinės minties, teksto temos, svarbių detalių supratimas, nuomonių, požiūrių skyrimas; informacijos apibendrinimas;

20.3.3. faktinės informacijos supratimas.

20.4. kalbos vartojimo sando (15 proc. galimų testo taškų) atliktis vertinama pagal šiuos kriterijus:

20.4.1. taisyklingas tinkamo, pakankamai turtingo žodyno vartojimas;

20.4.2. taisyklingas įvairių gramatinės raiškos priemonių vartojimas.

21. Galutinį įvertinimą sudaro visų patikrinimo dalių įvertinimų suma.

22. Mokinio surinktų taškų suma konvertuojama į įvertinimą balais, vadovaujantis 3 lentele.

3 lentelė. Taškų sumos procentais ir įvertinimo balais santykis

Taškų suma (proc.)	100–90	89–80	79–70	69–60	59–50	49–40	39–30	29–20	19–10	9 ir mažiau
Balai	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

~~23. Patikrinimas yra išlaikytas, jei mokinys surinko ne mažiau kaip 30 procentų (t.y. testo atliktis atitiko minimalius reikalavimus) visų galimų surinkti patikrinimo testo taškų.~~

24. Visa rašymo sando atliktis vertinama 0 taškų, jei rašto darbas parašytas kita, nei nurodyta užduotyje, tema.

LIETUVIŲ KALBOS (VALSTYBINĖS) PAGRINDINIO UGDYMO PASIEKIMŲ PATIKRINIMO TURINYS

1. Patikrinimo testo užduotimis tikrinama, kaip mokinys geba žodžiu ir raštu bendrauti šiomis sociokultūrinėmis temomis:

1.1. lietuvių tauta: jos kalba ir kultūros įvairovė;

1.2. jaunimo gyvenimas;

1.3. mokykla: mokymas ir mokymasis; bendravimas ir bendradarbiavimas, mokinių ir mokytojų santykiai; mokykla ir vietos bendruomenė;

1.4. žmogus: jo išvaizda ir vidinis pasaulis;

1.5. santykiai su žmonėmis;

1.6. žmogus ir visuomenė;

1.7. žmogus ir mokslas;

1.8. žmogus ir gamta; ekologija;

1.9. sportas ir sveikata;

1.10. profesijos ir darbai;

1.11. žmogus ir menas;

1.12. gėris ir blogis gyvenime, liaudies kūryboje ir grožinėje literatūroje.

2. Kalbėjimas.

2.1. Kalbėjimo patikrinimui keliami šie reikalavimai:

2.1.1. bendra kalbėjimo tikrinimo trukmė 30 minučių: pasirengimas – 20 min., kalbėjimas – 10 min.;

2.1.2. tikrinamas kalbėjimas monologu (kalba vienas mokinys) ir dialogu (kalba mokinys su egzaminuotoju);

2.1.3. kalbėjimo gebėjimai tikrinami dviem atvirojo tipo užduotimis;

2.1.4. pirma užduotimi tikrinamas kalbėjimas monologu: mokinys, išsitraukęs vieną iš dešimties bilietaų, pagal pateiktą planą turi detaliai pristatyti biliete pateiktą tekstą (publicistikos, mokslo populiarinio, grožinės literatūros) kuria nors Programos priedo 1 punktu nurodytų sociokultūrinių temų ir pasakyti savo nuomonę, požiūrį, vertinimą ir pan.

2.1.5. antra užduotimi tikrinamas kalbėjimas dialogu: mokinys turi dalyvauti kalbinėje sąveikoje atsakydamas į tris egzaminuotojo klausimus, susijusius su bilieto tema: įvardyti ir paaiškinti savo požiūrį ar nuomonę apie aptariamus dalykus ir ją pagrįsti, pateikti alternatyvių teiginių, argumentų, nuomonių, požiūrių ir pan.

2.1.6. Tikrinami kalbėjimo gebėjimai ir minimalūs reikalavimai pateikti 1 lentelėje.

1 lentelė. Tikrinami kalbėjimo gebėjimai ir minimalūs reikalavimai

TIKRINAMI GEBĖJIMAI	MINIMALŪS REIKALAVIMAI
1. Kalbėti atsižvelgiant į temą, tikslą, adresatą, situaciją.	Kalbėti atsižvelgiant į temą.
2. Veiksmingiausiu būdu perduoti informaciją.	Perduoti informaciją.
3. Siekiant sudominti ir įtikinti, pasakoti įvykius, grįstus patirtimi bei išmone su aprašymo ir samprotavimo elementais.	Pasakoti (su aprašymo elementais) patirties įvykius.
4. Nuosekliai, dalykiškai aiškinti sąvokas, reiškinius, analizuoti procesus, įtikinti.	Bandyti aiškinti sąvokas, reiškinius.
5. Išsakyti savo nuomonę apie gana abstrakčius dalykus, vertinti; argumentuojant remtis įvairiais šaltiniais, siekti įtaigumo.	Išsakyti savo nuomonę, remiantis asmenine patirtimi.
6. Dalyvaujant pokalbiuose Programoje nurodytomis sociokultūrinėmis temomis, veiksmingai klausytis, klausti, atsakyti, kelti ir svarstyti problemas, keistis nuomonėmis,	Dalyvaujant pokalbiuose Programoje nurodytomis sociokultūrinėmis temomis,

požiūriais; argumentuoti, vertinti, apibendrinti.	klausytis, klausti, atsakyti į klausimus.
7. Laikytis pagrindinių teksto komponavimo, minčių dėstymo nuoseklumo reikalavimų.	
8. Sklandžiai kalbėti užduoties tema.	Kalbėti užduoties tema.
9. Pasirinkti oficialioms situacijoms tinkamą kalbinę raišką.	-----
10. Vartoti pakankamai turtingą žodyną.	Elementariai, bet tinkamai vartoti reikiamą užduočiai atlikti žodyną
11. Vartoti tinkamas, taisyklingas ir įvairias gramatines konstrukcijas.	Elementariai, bet tinkamai vartoti gramatines konstrukcijas.
12. Taikyti tinkamas sakinių siejimo priemones.	Elementariai, bet tinkamai vartoti sakinių siejimo priemones.
13. Pagal išgales vartoti stilistines priemones, kad būtų išvengta kartojimosi, pasakyta vaizdingiau.	-----
14. Aiškiai ir taisyklingai tarti, tinkamai intonuoti, balso stiprumu išryškinti norimus dalykus.	Suprantamai tarti.

3. Klausymas.

3.1. Klausymo patikrinimui keliami šie reikalavimai:

3.1.1. bendra klausymo tikrinimo trukmė – 20 minučių;

3.1.2. klausymo gebėjimai turi būti tikrinami dviem užduotimis: viena uždarojo arba pusiau atvirojo tipo, kita – atvirojo tipo;

3.1.3. turi būti tikrinami gebėjimai suprasti kalbėjamą monologu ir dialogu.

3.2. Klausomų tekstų parametrai ir pobūdis, užduočių tipai pateikti 2 lentelėje.

2 lentelė. Klausomų tekstų parametrai ir pobūdis, užduočių tipai

1. Klausomų tekstų parametrai	1.1. Tekstai autentiški arba minimaliai adaptuoti. 1.2. Kalba bendrinė. 1.3. Bendra tekstų apimtis –900–1000 žodžių. 1.4. Tekstai išklausomi du kartus.
2. Klausomų tekstų skaičius ir tipas	Du tekstai: vienas – monologinis, kitas – dialoginis (pokalbis).
3. Tekstų stilius	Publicistinis, mokslo populiarusis
4. Tekstų turinys, tema	Tekstų turinys turi atitikti sociokultūrines temas, nurodytas Programos priedo 1 punktu.
5. Tekstų žanrai	Testo rengėjai gali rinktis iš šių žanrų: autentiški arba adaptuoti radijo laidų arba specialiai parengti klausyti įrašai: anonsas, pokalbis, diskusija, anotacija, interviu, reklama, reportažas, skelbimas, pranešimas, instrukcija ir pan.
6. Užduočių tipai	Testo rengėjai gali rinktis iš šių užduočių tipų. 6.1. Uždarojo tipo užduotys: 6.1.1. įvertinti teiginius (teisingas, neteisingas) teksto atžvilgiu; 6.1.2. atsakyti į klausimą pasirenkant vieną teisingą / tinkamą atsakymą iš kelių pateiktųjų; 6.1.3. susieti informaciją. 6.2. Pusiau atvirojo tipo užduotys: 6.2.1. įrašyti į tekstą ar jo santrauką praleistus žodžius ar skaičius; 6.2.2. užpildyti lentelę, pažymėti objektus žemėlapyje ar schemeje. 6.3. Atvirojo tipo užduotis: suformuluoti atsakymą.

3.3. Tikrinami klausymo gebėjimai ir minimalūs reikalavimai pateikti 3 lentelėje.

3 lentelė. Tikrinami klausymo gebėjimai ir minimalūs reikalavimai

TIKRINAMI GEBĖJIMAI	MINIMALŪS REIKALAVIMAI
Suprasti sakytinį tekstą:	Suprasti sakytinį tekstą:
1. Išskirti iš girdimos kalbos srauto pagrindinę informaciją, suprasti pagrindinę mintį, teksto temą, svarbias detales, atskirti nuomones, požiūrius.	Išskirti iš girdimos kalbos srauto pagrindinę informaciją, teksto temą, svarbias detales.
2. Apdoroti gautą sakytinę informaciją: pasižymėti šaltinius, atrinkti reikiamą informaciją, susisteminti, apibendrinti.	Apdoroti gautą sakytinę informaciją: pasižymėti šaltinius, atrinkti informaciją.
3. Nurodyti teksto paskirtį, tikslą.	-----

4. Skaitymas.

4.1. Skaitymui tikrinti keliami šie reikalavimai:

4.1.1. bendra skaitymo tikrinimo trukmė – 60 minučių;

4.1.2. skaitymo gebėjimai turi būti tikrinami dviem užduotimis: viena – uždarojo tipo, kita – atvirojo tipo;

4.2. Skaitomų tekstų parametrai ir pobūdis, užduočių tipai pateikiami 4 lentelėje.

4 lentelė. Skaitomų tekstų parametrai ir pobūdis, užduočių tipai

1. Skaitomų tekstų parametrai	1.1. Tekstai autentiški arba minimaliai adaptuoti. 1.2. Kalba bendrinė. 1.3. Bendra tekstų apimtis – 900–1000 žodžių.
2. Tekstų skaičius	Du tekstai.
3. Tekstų stilius	3.1. Vienos užduoties pagrindas – negrožinis neverstinis publicistinio ar mokslo populiarinio stiliaus tekstas ar jo ištrauka. 3.2. Kitos užduoties pagrindas – lietuvių autoriaus grožinis kūrinys ar jo ištrauka.
4. Tekstų turinys, temos	Tekstų turinys turi atitikti sociokultūrinės temas, nurodytas Programos priedo 1 punktu.
5. Užduočių tipai	Testo rengėjai gali rinktis iš toliau išvardytų užduočių tipų. 5.1. Uždarojo tipo užduotys: 5.1.1. įvertinti teiginius (teisingas, neteisingas, apie tai nerašoma) teksto atžvilgiu; 5.1.2. rasti teksto turinį atitinkančius teiginius iš kelių pateiktųjų; 5.1.3. atsakyti į klausimą, pasirenkant vieną atsakymą iš kelių pateiktųjų; 5.1.4. nustatyti, kurie teiginiai iš pateiktųjų susiję su vienu iš dviejų pateiktų tekstų; 5.1.5. parinkti tekstų / pastraipų pavadinimus naudojantis sąrašu; 5.1.6. rasti iš teksto išimtų sakinių / pastraipų vietą tekste. 5.1.7. įrašyti į tekstą ar jo santrauką praleistus žodžius, sakinius, naudojantis sąrašu. 5.2. Atvirojo tipo užduotys: 5.2.1. įrašyti į tekstą ar jo santrauką praleistus žodžius, sakinius (be sąrašo); 5.2.2. atsakyti į pateiktus klausimus; 5.2.3. parašyti tinkamus teksto ar nurodytų pastraipų pavadinimus.

4.3. Tikrinami skaitymo gebėjimai ir minimalūs reikalavimai pateikti 5 lentelėje.

5 lentelė. Tikrinami skaitymo gebėjimai ir minimalūs reikalavimai

TIKRINAMI GEBĖJIMAI	MINIMALŪS REIKALAVIMAI
Suprasti rašytinį tekstą:	Suprasti rašytinį tekstą:
1. Daryti teksto (-ų) visumą apibendrinančias išvadas: remiantis aiškiai pasakytais dalykais ir potekste įvardyti teksto temą, tikslą, keliamas problemas, formuluoti pagrindinę mintį.	Daryti teksto visumą apibendrinančias išvadas: remiantis aiškiai pasakytais dalykais įvardyti teksto temą.
2. Paaiškinti teksto tiesioginę ir perkeltinę prasmę, ironijos atvejus.	Paaiškinti teksto tiesioginę prasmę.
3. Rasti svarbiausias teksto mintis, teiginius, juos pagrindžiančius argumentus, detales, pavyzdžius.	Rasti pagrindinius teksto teiginius.
4. Skirti teiginius, faktus ir nuomones, požiūrius; priešastis ir pasekmes.	Skirti faktus ir nuomones.
5. Atpažinti ir paaiškinti tekste tiesiogiai ir netiesiogiai teigiamas vertybes.	Atpažinti aiškiai tiesiogiai teigiamas vertybes.
6. Rasti tekste nurodytas kalbinės raiškos priemones, pateikti pavyzdžių.	-----
7. Skirti administracinį, mokslo (mokslo populiarųjį), meninį, publicistinį funkcinį stilius.	-----
8. Suprasti ne vien žodinius, bet ir vizualius teksto prasmės kūrimo būdus: schemas, lenteles, diagramas, žemėlapius, piešinius ir pan.	
9. Taikant elementarias literatūros teorijos ir istorijos žinias suprasti grožinės literatūros kūrinius: jų siužetą, turinį, aiškiai ir potekste išreikštas vertybes; skirti pasakotoją ir autorių, veikėjus; skirti literatūros rūšis ir žanrus; atpažinti meninės raiškos priemones (rasti, skirti, pateikti pavyzdžių ir pan.).	Taikant elementarias literatūros teorijos ir istorijos žinias suprasti grožinės literatūros kūrinius: jų siužetą, turinį, aiškiai išreikštas vertybes; skirti autorių ir personažą; skirti literatūros rūšis.

5. Rašymas.

5.1. Rašymui tikrinti keliami šie reikalavimai:

5.1.1. rašymo tikrinimo trukmė – 120 minučių;

5.1.2. rašymo gebėjimai tikrinami viena atvirojo tipo užduotimi;

5.1.3. kuriamo teksto minimali apimtis – 200 žodžių;

5.1.4. rašymo sando įvestyje turi būti nurodyta konkreti komunikacinė situacija, susijusi su sociokultūrinėmis temomis, nurodytomis Programos priedo 1 punktu.

5.2. Galimi rašomų tekstų tipai: samprotavimas (aiškinimas, argumentavimas) / samprotavimo ir pasakojimo bei aprašymo tipų derinys.

5.3. Tikrinami rašymo gebėjimai ir minimalūs reikalavimai pateikti 7 lentelėje.

7 lentelė. Tikrinami rašymo gebėjimai ir minimalūs reikalavimai

TIKRINAMI GEBĖJIMAI	MINIMALŪS REIKALAVIMAI
1. Rašyti atsižvelgiant į tikslą, adresatą, situaciją.	Rašyti atsižvelgiant į temą.
2. Veiksmingai perduoti informaciją.	Perduoti informaciją.
3. Pasakoti, aprašyti įvykius, žmones, reiškinius ir pan., samprotauti (aiškinti, argumentuoti).	Pasakoti, aprašyti įvykius, žmones, reiškinius ir pan.
4. Nuosekliai, dalykiškai aiškinti sąvokas, reiškinius, procesus, įtikinėti.	Bandyti aiškinti sąvokas, reiškinius.
5. Parašyti savo nuomonę apie gana abstrakčius dalykus, vertinti, argumentuojant remtis įvairiais šaltiniais, siekti įtaigumo.	Parašyti savo nuomonę, remiantis patirtimi.
6. Laikytis pagrindinių teksto komponavimo, minčių dėstymo nuoseklumo reikalavimų (atsižvelgiant į	Laikytis pagrindinių teksto komponavimo reikalavimų (atsižvelgiant į rašomo teksto

rašomo teksto tipą ir žanrą).	tipą ir žanrą).
7. Pasirinkti tinkamą kalbinę raišką.	-----
8. Paisyti bendrųjų stiliaus reikalavimų: logiškumo, tikslumo, aiškumo, glaustumo; pagal išgales vartoti stilistines priemones, kad būtų išvengta kartojimosi, parašyta vaizdingiau. Taikyti skaitytojo poveikio priemones.	Paisyti bendrųjų stiliaus reikalavimų: logiškumo, tikslumo, aiškumo.
9. Vartoti pakankamai turtingą žodyną.	Vartoti minimalų, reikiamą užduočiai atlikti žodyną.
10. Vartoti tinkamas, taisyklingas ir įvairias gramatines konstrukcijas.	Vartoti iš esmės tinkamas, bet elementarias gramatines konstrukcijas.
11. Vartoti tinkamas sakinių siejimo priemones.	Vartoti elementarias, bet iš esmės tinkamas, sakinių siejimo priemones.
12. Taikyti rašybos ir privalomosios skyrybos taisykles.	Iš esmės taikyti rašybos ir skyrybos taisykles (klaidos neturėtų trikdyti skaitytojo).

6. Kalbos vartojimas.

6.1. Kalbos vartojimui tikrinti keliami šie reikalavimai:

6.1.1. bendra kalbos vartojimo gebėjimų tikrinimo trukmė – 30 minučių;

6.1.2. kalbos vartojimo gebėjimai turi būti tikrinami keliomis užduotimis;

6.1.3. kalbos vartojimo gebėjimai turi būti tikrinami užduotimis, kurių pagrindą sudaro Programoje priedo 1 punktu nurodytų sociokultūrinių temų autentiški arba minimaliai adaptuoti negrožiniai tekstai ar atskiri sakiniai.

6.2. Kalbos vartojimo gebėjimams tikrinti užduočių tipai turi būti pasirinkti iš 8 lentelėje išvardytųjų.

8 lentelė. Užduočių tipai kalbos vartojimo gebėjimams tikrinti

1. Užduočių tipai.	1.1. Uždarojo tipo užduotys: 1.1.1. parinkti žodį ar jo formą, tinkamą gramatinę konstrukciją iš kelių pateiktųjų. 1.2. Pusiau atvirojo tipo užduotys: 1.2.1. pavartoti reikiamas vardažodžio formas; 1.2.2. pavartoti tinkamas asmenuojamąsias veiksmažodžio formas; 1.2.3. pavartoti tarnybines kalbos dalis (jungtukus, prielinksnius ir pan.);
--------------------	---

6.3. Tikrinami kalbos vartojimo gebėjimai ir minimalūs reikalavimai pateikti 9 lentelėje.

9 lentelė. Tikrinami kalbos vartojimo gebėjimai ir minimalūs reikalavimai

TIKRINAMI GEBĖJIMAI	MINIMALŪS REIKALAVIMAI
1. Taisyklingai vartoti pakankamai turtingą žodyną.	Taisyklingai vartoti minimalų žodyną.
2. Taisyklingai vartoti įvairias gramatines raiškos priemones.	Taisyklingai vartoti elementarias gramatines raiškos priemones.